

Den Haag

Richard de Mos

Wethouder van Economie, Sport en
Buitenruimte

114

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de voorzitter van de commissie Leefomgeving

Datum

16 juli 2019

Onderwerp

Paleisplein

Ons kenmerk

DSB/2019.229

RIS303040

Contactpersoon

V. Knezevic

Dienst

Stadsbeheer

Afdeling

Opdrachtgeving

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

vesna.knezevic@denhaag.nl

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van de toezegging van wethouder Guernaoui (die op dat moment wethouder De Mos verving) in de commissie Leefomgeving op 23 mei 2019, tijdens de behandeling van de beantwoording schriftelijke vragen inzake bomenkap Paleisplein, ontvangt u deze brief waarin de inbreng en de bezwaren van uw commissie worden meegenomen.

In de beantwoording schriftelijke vragen (RIS 301534) heeft het college uitvoerig antwoord gegeven op de ontwerpogave, de randvoorwaarden en uitgangspunten voor de herinrichting van het Paleisplein. In onderstaande brief neem ik u graag mee in het doorlopen participatieproces met de stakeholders, de afwegingen die daarbij genomen zijn en in de financiële consequenties als de werkzaamheden eventueel (tijdelijk) gestopt worden.

Participatieproces

De ontwerpogave voor het Paleisplein is gestart met de wens om een plek te maken met meer verblijfskwaliteit. Door buurtbewoners en ondernemers uit de directe omgeving werd het Paleisplein als een donkere en sociaal onveilige plek ervaren. Ook is de wens uitgesproken om het Paleisplein onderdeel te maken van de herinrichting Noordeinde als verbinding van het winkelgebied, het paleis en de Raad van State. Daarnaast is het behouden van het Wilhelminamonument een belangrijke voorwaarde geweest in het project. Een andere opgave was, dat de twee monumentale bomen - de Postzegelboom en de Wilhelminaboom - onder geen omstandigheden schade mogen oplopen door de herinrichting. Er wordt groot belang aan gehecht, dat deze monumentale bomen ook door de komende generaties kunnen worden bewonderd.

Om die reden is het project eind 2015 opgestart.

In februari en maart 2016 is in een drietal sessies met de Werkgroep Noordeinde, waarin ondernemers, Rijksvastgoedbedrijf (eigenaar van de Gotische Zaal en het monument), Raad van State (gebruiker van de Gotische Zaal), bewoners en vastgoedeigenaren deelnamen, een schetsontwerp (SO) voor het Noordeinde tot stand gekomen. In de vaststelling van het SO door het college (RIS 294562) is aangegeven, dat in de uitwerking van het voorlopig ontwerp (VO) het gehele Paleisplein wordt meegenomen.

Van september tot december 2016 is het ontwerp voor het Noordeinde uitgewerkt met de Werkgroep Noordeinde, waarin meerdere schetsvoorstellen zijn gepresenteerd om het monument van Wilhelmina op een andere manier op het plein te plaatsen. Deze schetsmodellen zijn ook een uitkomst van een workshop met het Rijksvastgoedbedrijf die eigenaar is van het monument en de grond eromheen. Atelier Rijksbouwmeester en Raad van State namen hier ook aan deel.

In januari 2017 zijn de schetsvoorstellen tijdens een inloopavond aan de omgeving (samen met het VO Noordeinde) getoond. Dit heeft geleid tot reacties over de opzet van het plan en discussie over het Wilhelminamonument. Daarom is besloten om ook Hermien Dijkstra te betrekken. Zij is de dochter van Van Emden die destijds het monument heeft ontworpen.

Na een tweede workshop met het Rijksvastgoedbedrijf, Raad van State, Atelier Rijksbouwmeester, Stroom en een uitgebreid dossieronderzoek naar de opzet van het monument is een ontwerp uitgewerkt waarin de kap van de twee krimlindes en verplaatsen van de drie jonge lindes onderdeel was. Dit ontwerp is in juli 2017 voorgelegd aan de werkgroep Noordeinde, Hermien Dijkstra, de dienst Koninklijk Huis en aan de werkgroep Levende Historie. Allen reageerden positief op het plan. Het plan is daarna voorgelegd aan de Adviesraad Monumentale bomen m.b.t. de monumentale Postzegelboom (in deze adviesraad heeft de AVN ook zitting). Hieruit kwam voort dat er nader onderzoek (augustus 2017 gereed) wordt gedaan naar de consequenties van de plannen voor de Postzegelboom. Op basis hiervan is het ontwerp aangepast zodat er meer ruimte komt voor de Postzegelboom.

In september 2017 is het plan voor het Paleisplein voor de tweede keer gepresenteerd aan de omgeving tijdens een inloopbijeenkomst.

In januari 2018 heeft de Adviesraad Monumentale Bomen aangegeven moeite te hebben met de kap van de twee krimlindes. Deze krimlindes hebben geen monumentale status en staan ook niet op de nominatie om aangewezen te worden als monumentale boom. Voorgesteld is om te onderzoeken of de bomen verplant kunnen worden. Uit het onderzoek dat hieruit volgde, bleek dat de twee krimlindes niet verplant kunnen worden. Vervolgens is het VO voor het Paleisplein op 6 maart 2018 vastgesteld door het college (RIS 299295).

In een kennismakingsgesprek tussen de wethouder en AVN in september 2018 heeft de AVN aangegeven dat zij nadrukkelijk tegen de kap van de twee krimlindes is. Het argument dat AVN aandroeg, is dat in een stad die wil vergroenen en die klimaatadaptief wil zijn, de kap van de krimlindes en de andere drie lindes niet uitlegbaar is.

Ik heb er toen voor gekozen om nog eenmaal een extra onderzoek te doen naar andere varianten die ervoor zorgen dat één of beide krimlindes behouden kunnen blijven.

Eind 2018 zijn varianten onderzocht met behoud van de twee krimlindes in het reeds vastgestelde ontwerp voor het Paleisplein conform het eerdere collegebesluit.

Uit het variantenonderzoek is duidelijk geworden dat geen van de onderzochte varianten volledig aansloten bij de oorspronkelijke ontwerpuitgangspunten voor het Paleisplein.

Gekozen is voor de variant waarbij 1 krimlinde wordt gekapt en de mogelijkheid tot de verplantbaarheid van de tweede krimlinde (de verste van de Postzegelboom afgelegen) middels een second opinion nog een keer wordt onderzocht. Dit onderzoek loopt nog.

Financiële consequenties

Het college is ervan overtuigd dat er gehoor en ondersteuning is gegeven aan alle inspanningen om gezamenlijk tot een mooi en weloverwogen plan te komen en wil daarom vasthouden aan het oorspronkelijk vastgestelde besluit.

Ondanks de opgelopen vertraging is de verwachting dat de herinrichting Paleisplein conform collegebesluit binnen het geraamde budget van € 550.000 afgerond kan worden. Dit doet bovendien recht aan het doorlopen participatieproces.

Tijdens de afweging om vast te houden aan het oorspronkelijke besluit, heeft het college de mogelijkheid afgewogen om de herinrichting stop te zetten.

Dit houdt in, dat alleen het gebied rondom de Postzegelboom nu nieuw is ingericht en de rest blijft zoals het op dit moment is. Omdat het nieuwe en bestaande gedeelte op elkaar aangesloten moet worden, is de inschatting dat er tussen de € 50.000 en € 100.000 aanvullend budget nodig is.

Ook is gekeken naar de financiële consequenties van een eventueel nieuw ontwerp. Dit kan ongeveer € 500.000 extra kosten. Inclusief de lopende werkzaamheden worden de totale kosten van het Paleisplein daarmee ruim € 1 miljoen. Bovendien duurt het dan nog twee jaar langer, omdat het hele ontwerpproces met participatie opnieuw doorlopen moet worden.

Met vriendelijke groet,
Richard de Mos